

СВІТЛАНА КУЗЬМЕНКО

ВІЧНИЙ
ПРОРОСТЕНЬ

SVITLANA KUZMENKO

THE ETERNAL SPROUT

Cover by Myron Levytsky

UKRAINIAN WRITER'S ASSOCIATION "SLOVO"

Toronto

1981

Canada

СВІТЛАНА КУЗЬМЕНКО

Вічний проростень

ПОЕЗІЇ

diasporiana.org.ua

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ "СЛОВО"

Торонто

1981

Канада

Обладинна Мирона Левицьного

Printed by:

Kiev Printers Ltd., 2466 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1W9

С. Кузнецова

БЕЗСМЕРТЯ*)

Не вірю я, що всі ми проминальні.
Насправді проминальний тільки час.
Бо кожний з нас у вічному єднанні
З усім життям, що лине біля нас.

До чого доторкалась наша думка.
Руки і серця людського тепло.
Не може бути справжньої розлуки
Ні з кимсь, ні з чимсь — що вже колись було.

*) Музику до цього твору написав композитор Роман Бородієвич.

Борисові

Повернулась весна, як і завжди раніше щороку.
Все — як завжди. А ти забарився десь...
Хто затримав тебе? Чую я в далині твої кроки...
Ти ідеш...

Ранні квіти назустріч теплу підняли свої личка —
Ті, які ти садив, ті, які ти плекав.
Кожну мить ти між нами навколо у кожній дрібничці,
До якої торкалась твоя пречутлива рука.

Твоя вільна душа безтурботно під хмарами лине —
Як ти марив колись у своїх дивних снах.
Ти від нас відійшов, але нас не покинув:
Ти лишився у слові своєму, твоїх і моїх синах.

1980.

**
*

Прийшов у гості сумовитий вечір.
Він чорний шаль приніс мені на плечі.
Ну що ж, сідай, як ти такий вже є.
І думаємо кожний про своє.

Сьогодні я натрапила у шафі
На пачку призабутих фотографій.
Ті деякі, пожовклі і бліді,
Чиїсь тримають роки молоді...

А з них, на мене, все таке знайоме...
Оце — твоя, а це — моя, із дому...
В той час для когось був ще цар Горох...
А ось на цій — ми вже з тобою вдвох...

Тут — наша юнь, без справжньої печалі,
Задивлена в далені, сині далі...
І крок легкий — найлегшоперий птах.
Не гіркота — а усміх на устах...

На цій — ми в полі... Ми любили квіти...
А тут — вже з нами наші любі діти...
Переплелось реальне з нереальним
В космічну мить — для нас непроминальну.

Як швидко, швидко, все повз нас пройшло:
Зелений сміх і усміхи рум'яні.
Невже це ми від мрій бували п'яні?
Невже насправді все оце було?

І ріже серце біль, мов гострий ніж —
Як наша доля в очі нам сміється:
Що все в житті кінчається скоріш,
Скоріше набагато, ніж здається.

**
*

Кожний день
я до тебе пишу по листу
У думках:
що в нас трапилось вдома.
Тільки я їх
ніколи тобі не пришлю,
Бо адреса твоя
невідома.

Але де б ти не був —
ти і так біля нас.
І без них
усе бачиш і знаєш,
Як і всі ті,
які відійшли поза час,
Що на кожного з нас
десь ченає.

Кожний день
я до тебе пишу по листу:
Як усе...
що в нас трапилось вдома.
Тільки я їх
ніколи тобі не пришлю,
Бож
адреса твоя невідома.

НАМ НЕ ДАНО ЦЕ ЗНАТИ

Де ми? — Нам не дано це знати.
Хто ми? — Пилинка космосу, надихнута життям.
Всесильним, безконечністю пойдяним,
Незмінносутнім тут — і там:

То в нас воно. За мить — над нашим світом
Уже летить на вічності крилі.
Хто доказав, що пекло в іншій світі,
А не отут між нами на землі.

**
*

Предивні дороги пливли наді мною —
Осяяні сйвом...

І знала чуттям я, що всі ці дороги
Стреміли до суті, до справжнього Бога —
Пливли, і пливли, і пливли...

На Божого світу безкрай палітрі,
Над віттям дерев, на ледь війному вітрі
Так чітко-пречітко побачила я:
Спокійна душа пропливала Твоя.

РЕАЛЬНІСТЬ

Я хочу знати: що таке реальність?
Питаю скрізь. Шукаю у книжках.
Сто відповідей чую поучальних.
Сто міркувань читаю у рядках.

Реальність — це реальність, люди кажуть.
Це день, це час, в якому ти живеш.
А завтра як? А що колись? Хто скаже:
Чи справді вся вона у рамці меж?

Коли мені буває дуже сумно,
Темніє на моєму видноколі:
Я в шати з мрії одягаю будні
В своєму світі, знайденім самою.

ВДОВА

Переді мною книга незвичайна,
Бо лиш моя. І я по ній живу.
Перегортаю сторінки печальні —
Дійшла до місця: там, де про вдову...

Багато вже було про неї писано —
Предавня тема, вічна і жива.
Та болем серця кожна в ній дописує, —
Лише її, як біль її, — вдова.

Дописує вдовиною скорботою.
Уже рядкам давно згубився лік.
А пам'ять куце щастя перегортує
У сторінках, що йдуть у другий бік.

Перегорне і знову щось дописує...
А зайде в хату син, або онук, —
У їх очах уловить зір колишнього,
Такий близький, що серця чує стук.

ТОРІК ТИ ДВІ БЕРІЗКИ ПОСАДИВ

Торік Ти дві берізки посадив —
У нас під вікнами. І ось вони весною
Розлистились. Ти гомониш зі мною
В їх шелесті в відчинене вінно.

Стає близьким — все, що було давно.
Шуміть, шуміть берізки білокорі.
Галузьтеся. Ростіть, ростіть угору.
Торік Ти дві берізки посадив.

КВІТНЕ ДЕНЬ

Квітне день блакитноокий,
Що змінив, як перше, ніч.
Небо синє і висоне.
Світ і вічність — віч-на-віч.

Ні, нічого не зникає,
Як і людський серця стук.
На траві в садку гуляє
Білочубий твій онук.

СВІТЛОСМУЖЕЧКА

Я. З.

Коли долі-недолі удар
Відшпурне до найнижчих низин.
Світлосмужечка з темені хмар
Піднімає людей із колін.

У невпинній з життям боротьбі,
Як і перше, я чую чийсь голос:
Варто жити лиш тільки тоді, —
Як живеться для когось.

Не для гасел і пишних ідей,
Не для слави, що блисне і згине.
А для рідних і любих людей,
Для добра Батьківщини.

1980.

**
*

Нат.

Мій зір душі сягнув за зір очей
І у той час я чітко зрозуміла:
Мій світ новий мені дарує силу,
Дає мені своє міцне плече.

А час крізь нас, повз нас життя несе
У інший світ. І пам'ять гірко плаче:
Коли йде з вітром другорядне все,
Значиме їй лишаючи, — найкраще.

1980.

ЛЮБОВ

Наша яблуня знову розквітла.

Я — це ти.

Ти — це я.

Ми — одно.

Переходить весна у літо

Повз душі чиєсь вікно.

Навесні біло яблуні квітнуть.

НІЖНІСТЬ

За містом — де поле безкрає
У обрії дальні біжить:
Береза на вітті гойдає
Осяяну сонцем блакить.

І сіє на землю узори
Крізь листя взірчає своє.
Там ніжність свою білокору
Береза усім роздає.

1952.

СКІЛЬКИ...

Скільки маленьких речей
Сповнюють щастям роки:
Погляд розумних очей,
Дотик ласкавий руки,

Усміх — із щирістю в нім,
Лагідь — в спокійнім лиці...
Щастя приносять у дім
Речі маленькі оці.

1955.

**
**

У чужинному місті давно я живу.
Його навіть і рідним я іноді зву.
Не люблю: що із нього не видно зорі,
Тьмяно блимає світло міських ліхтарів,
Гуркотіння моторів і скреготів гальм,
Нуклеарно-модерної музики гам
І нервозности в кожному кроці його.

Та я звикла до міста мого-не мого.

Полюбила у ньому пульсуючий рух,
Вічний клич до змагань, із відважністю гру,
Його ритм, його темп, що вирує життям,
І так легко нікому я їх не віддам.
Чуже місто впустила я в долю свою
І здається мені, вже його і люблю.

**
**Марійці Гошуляк*

Ген за тридев'ять різних земель
Є оселя найкраща з осель,
У краю, із найкращих країв —
По світах матері вчать синів.

Навесні вона квітом садів розцвітає.
І немає на світі любішого краю.
Наших предків там слава і прапор малиновий.
Тільки як? Тільки як пояснити синові:
Степ розлогий під сонцем калиновим,
Гупіт яблука в соннім саду?

1980.

СИНУ...

Сину, — наже мати, —
Не іди із хати.

В хаті смачно їсти.
В хаті м'яко спати.

А як вийдеш з хати —
Не іди із двору.

Тебе батько й мати
Захистять від горя.

А як вийдеш з двору —
Не іди далеко.

У житті прожити
Без батьків нелегко.

Мамо, — син їй наже, —
Я піду із хати.

Мої юні крила
Хочуть політати.

А як вийду з хати —
То піду із двору.

Ваблять мене, мамо,
Голубі простори.

А як вийду з двору —
То піду далеко.

Молоді не вірять,
Мамо, в небезпени.

ВЕСНА

Коли світ одягає обнову;
Коли в дотик вітру вчувається
лагідь шовкова;
Коли ранки купаються в співу
пташиного повені;
Коли юних слова недомовлені
забирають у вись голуби.
Коли далі такі голубі...

Це весна:

Коли сад одягається в квіти;
Коли люди у соняшній ласці,
як в матері діти;
Коли все на землі наливається силою;
Коли яблуня гілкою білою
простягає назустріч надію.
Коли все на землі молодіє...

Це весна.

**
*

Раї і Вадимові

Травами духмяними
Пахне літній вечір.
Опадає втомою
На похилі плечі.

Опадає зорями —
Молодим на спомин.
Втомою-невтомою
Літній вечір повен.

1959.

**
*

Галі і Миронові

Ходить лісом осінь.
Злотній одяг носить
Для беріз і кленів,
Для дубів зелених.

Розстеляє листя
В килими барвисті
На стежки-дороги,
Кожному під ноги.

Міниться і грає
Золотим промінням
Подарунок осени —
Кольори осінні.

БІЛИЙ ТАНЕЦЬ

Закрутила світом віхола —
Білий танець завела.
У своїм шаленім вихорі
Дула, вила і гула.

Дерева від снігу шуляться,
Хилять плечі до землі.
А з сніжинками на вулиці
Хтось крутивсь у білій млі.

І комусь було так весело
І чудним здавався світ.
Танцювали з ним принесені
Всі його сімнадцять літ.

1971.

ДОРОГИ

Дороги, дороги, дороги —
Тільки стань на життєвий поріг.
Котру візьмеш собі під ноги?
Котра ляже тобі до ніг?

Де виборюють правду люди,
Чи вишунують тишу із тиш?
Прозориш ти по ній, перебудеш,
Чи без тями проспиш?

1976.

ПОХОДЖАЄ ЗАМРІЯНИЙ ВЕЧІР

Походжає замріяний вечір —
Повний вщерть сподівань.
Ходить тиша навшпиньки із вечором.
Біловіті сади думу снуть.

Ходить тиша навшпиньки із вечором,
Щоб його не збудити із мрій.
Ходить щастя, у мрію заклечане,
Нерозтрачених сил і надій.

МОЛОДІСТЬ

З поля чути брязкіт збруї, стук копит.
В полі кінь назустріч вітрові біжить.
І тримає поводи міцна рука
Сяйнооного палкого нозака.

Під конем земля, здригаючись горить.
На землі нарбує вершник свою мить.
Пролетів неначе вихор, мов у сні,
І розтанув у блакитній даліні.

ЗАЛЕЖНІСТЬ

В небесній далечі проміняться зірки.
Колись на них дивились ми з тобою.
Тепер вони такі ж — і не такі, —
Притінені моїх очей журбою.

Усе-усе навколо на землі
В залежності від наших світобачень.
Хтось ловить сонце в безпросвітній млі,
А іншим, завжди-завжди, ворон кряче.

ВТРАТИ

Втрати сприймають по-різному.
Різні втрати. І різні люди.
Усвідомлюють вчасно, завчасно, пізно,
Що у них вже чогось не буде.

І звинають... Натомість, шунаючи інше...
Іншу стежку у звичному крузі...
Тільки ті не знаходять заміни більше,
Що згубили останню ілюзію.

ВІТРИЛЬНИКИ

Кожне життя — як вітрильник у морі.
Вільне-невільне в безкраїм просторі.
Вільне-невільне на волі в неволі.
Кожний-прекожний в тенетах у долі.

Тільки оті, — в кого мрія про крила,
Що напинають на неї вітрила,
Владно доводять до кожної цілі
Плавно-преплавно вітрильниці білі.

У ВІКНО...

У вікно легенько осінь
Стукає мені.
Вже її холодна просинь
В неба даліні.

Літа усміхи прощальні
В сонці я ловлю.
Злотньо-сині літа тіні
Я у ній люблю.

Йди до мене, люба госте,
Двері відчиню
У мою кімнату просту.
Ти моєму дню

Принеси свою погоду,
Без вітрів, дощу...
Всю твою хорошу вроду
В хату я пущу.

ВОГНІ

Я люблю доїжджати до міста,
Поки ніч не розкидала снів.
Коли місто назустріч іскриться
Тисячами осяйних вогнів.

В кожнім світлі я бачу змагання
У потоці чийогось буття;
Вічну мрію, надію, чекання...
Життя.

1976.

ЕМІГРАНТ

По грані двох доріг іде людина.
Між двох світів збентежено іде.
В однім — луною поклик батьківщини.
У другім — чує нлич своїх дітей.

Яний із них тепер єдиний,
Коли і в ній вже поруч два світи?
По грані двох доріг несе людина:
Дві сили, дві надії, два хрести.

1972.

ЛИСТ

Засушену волошку у листі
Прислала братові сестра із України.
Судилось квітці вдруге розцвісти
На чужині привітом з батьківщини.

Зросла, як він, із рідної землі,
Під рідним сонцем, рідними вітрами...
О, скільки треба написати слів,
Щоб донести ввесь зміст її листами.

А ще й про руку в щирості святу,
Ту, що зірвала квітку в житнім полі...
На чужині волошкою цвітуть
Дві різні, рідні, нероздільні долі.

1961.

ГІСТЬ

Із чужинного краю онука
Дочекалась у гості вона...

Він прийшов і далекий і рідний.
Так знайомий з листів і світлин.
Мов той ранок ясний і погідний.
Їй здалося, на мить, що це син.

Тридцять літ, як пішов син із дому
У війною завихрений світ.
Двадцять літ присилає додому
У листах свій синівський привіт.

Проводжала онука надвечір —
А дивилася синові вслід...

Поштарі в її руки старечі
Принесуть від онука привіт.

З ДОМУ ПИШУТЬ...

В нас уже розцвітають сади.
Ніжноквіт мріє мрію весняну,
Розсіваючи радісну п'янність
Сподівань у мрійливі світи.

Довивають гнізда лелени...
Хліб, як завжди, у нас нелегкий...
Повернулись із краю даленого
У наш двір молоді ластівки...

В небі падають зорями душі
Переставлені в інші світи...
А лелеки, вже видно, в нас будуть
Жити вічно в їх предків гнізді.

СВЯТ-ВЕЧІР

За вікном, на вечірньому тлі,
Сніжна білість легка і лапата.
Ходить свято по білій землі.
Ходить свято від хати до хати.

Перша зірка глядить у вікно,
Як онуків старий наділяє
Найдорожчим йому, що давно
Взяв до серця із рідного краю.

Повертаються давні роки
І стають біля нього навколо.
І минуле у вечір такий
Із сім'єю сідає до столу.

НАВЕСНІ ПОЛЯМИ...

Навесні полями,
Ми ішли із сином.
І зустрілись з нами
Хлопець і дівчина.

У дівчини врода
Справжністю велика.
Та, що не від моди, —
А своя, столика:
В пісні, що душа в ній;
В усміху, від серця;
В мові солов'їній,
Що немов озерце
Спраглих подорожніх
Поїть у пустині...
Хлопця і дівчину
Ми зустріли з сином.

Звідки ти, дівчино?
Де взяла цю вроду:
Променистий усміх
І легку ходу,
Пісню солов'їну,
Що землею лине,
Виливає душу
Вічно молоду?

Звідки, хлопче красний,
Ти таний узявся? —
Віра і рішучість у палких очах,
Мудрість думки ясна,
Мрія непогасна,
І відважне слово правди на устах.

Першою промовила дівчина:
— Кров мою дала мені калина.
Як ішла до річки я по воду —
Дарували мені свою вроду:
Свіжі ранки росами умиті,
Синє небо сонцем оповите,
Стан стрункий дала мені тополя —
Як її зустріла серед поля,
І береза, поруч, білокора —
Простягнула ніжність — не покору!
А поля, гаї, ліси і полонини
Дали мені мову й пісню солов'їні...
Своїм дочкам і своїм синам —
Як настане час — це все віддам.

І промовив красень: — Небокраї
Дали мені душу щиру і безкраю.
Коли небо зорями зоріє —
Я беру у нього свою мрію.
Вільний вітер, що зустрів я в полі —
Дав мені любов свою до волі.
А ходив за плугом я ріллею,
Подружився, поріднився із землею.
І надвечір, коли сонце сіло,
Дарувала вона мені свою силу.
Свою мрію, свою віру, непокору
Понесу крізь радість я і горе,
Як мої батьки й діди носили.
Це в потомки проростала їхня сила...
Коли прийде час — її віддам —
Як колись вони — своїм синам.

І пішли полями хлопець і дівчина.
Хто то, хто то, мамо?
— Україна, сину.
Та, — що не убити. Та, — яну скорити
Не дадуть нікому її добрі діти.

ДНЮ, МІЙ ДНЮ...

Дню, мій dniu, — мій недруже і друже, —
Маленький клаптик вічного буття.
Проходь, як хочеш — тільки не байдуже,
Коли мого торкаєшся життя.

О, dniu, мій dniu, — ти щедрий був на сльози.
А на світанку вже приніс печаль.
І знала я твої жаскі морози,
І усміх твій, і влич у сяйну даль.

Та я лише твоє добро збираю
І не пущу за пам'яті межу.
За диво-іскру світлих небокраїв,
Яку я в серці свято бережу.

МІРИ

Віддаль до неба вимірюється
Зором очей, чулістю серць.
Свій початок і свій кінець
В кожному слухові й зорі.
В кожного власні зорі.

СВІТАННЯ

Світання дня, світання віку,
Життя світання знаю я.
Світання душ, яким повіки
Розкриють світло сонцедня.

Світання, що зйдуть коханням,
Як перші тони для пісень.
І тільки вибраних світання,
Що йдуть у сяйнозорий день.

ПРИСВЯТА

Ви не вмерли — такі не вмирають вовіки.
І дарма, що затиснула смерть Вам уста.
Зеленіли у полі озимі жита,
Як земля Вам накрила повіки...

Як тоді пролітають вітри над полями.
А хмарини у небі пливуть в далину.
І брентить пісня волі проспівана Вами,
Прокидаючи душі приспалі зі сну.
Ваша пісня велична, гучна і тривожна
Пробудити лиш душу раба не спроможна.

1966.

КОБЗАР

На вітрині поетова виставка.
Як багато книжок на ній виставлено!
Пісня поета народу свого —
Слово безсмертне його, —
Щирістю звите, палке і надхненне, —
Промовляє із віддалі часу до мене.
З ним ніколи в ярмі не схилитись до сну.
Тут поет, що за книжку його лиш одну
Стільки томів написано...

МАТИ

На кволих плечах піднімаєш світ:
Такий складний, безмежний, розмаїтий.
Бо — це від Тебе всі на світі діти.
І через Тебе — невмирущий рід.

І хто, крім Бога, має більшу силу
Тримати людство на оцій землі.
Найніжність, найпосвятність, — незрадливі,
Для всіх дітей, великих і малих.

І що без Тебе з кожного зусилля,
Усіх здобуть і чарівних ідей.
Як Ти майбутности найперша справжня сила.
Таж без Тебе й не було б Людей.

1981.

ПОСТУП

Маломовний, аж навіть
Здається безсилим
І заглушить його
Нескладний балакун.
Його серце палке
Завжди тугою повне.
А душа — неспокійний,
Тривожний тайфун.

Іншим сито і тепло —
Цього їм і досить.
Знає хто — чи їх краще
Господь полюбив?

А він пнеться до світла,
До безмежного хоче,
Йому б знати всю правду
Незнаних світів.

Мов по линві іде
Над бездонним проваллям.
В грудях серця чіткий
За ударом удар.
А у думці одне:
Тільки далі і далі...
Тільки йти, тільки йти...
У безмежність надхмар.

ПАРАДОКС

Коли стихав у місті шум і гук,
Ліхтарне світло падало на брук,
На струнах пам'яті він тужно вигравав
Про коника серед пахучих трав,
Про жайворонка в небі неозорім,
Про світ, що справжністю й невинністю говорить —

Молитвою все дише навкруги.

А завтра знову буде шум і гук.
А завтра знову піде цей селюк
З квітух лунів, тихих мрійних плес,
В ім'я прогресу зводити прогрес.

ЖІНКА

Я зустріла Тебе, коли Ти колисала дитя.
Це із Тебе мистці малювали ікони.
І від Тебе дороги ішли і вели у життя
До творців, мудреців, королівського трону...

І зустріла Тебе, як дітей Ти до школи вела,
Оточивши любов'ю — єдиною в світі.
Бо Ти знала — любов — протидія до зла.
І початок добра тільки з неї висновує ниті.

Ти потіху несла у притулки безрідних дітей;
В шпиталі, де на кожному кроці тривога.
Коли іскру надії несла до нещасних людей —
Може Ти й післанцем була в час той від самого Бога.

А коли треба стати було до святої борні —
Боронити-відстояти честь Батьківщини —
Ти змогла наймужнішим дотримати крок нарівні.
Хто сказав, що Ти, жінко, мала і безсила людина.

СВІТЕ МІЙ!

Світе мій, мій світе незбагнений!
Кожний день Ти новістю життя
Простягаєш, наче хліб щоденний,
У моє надщерблене буття.

Кожний день Твою вчуваю мову —
Мову сонця, вітру і трави...
Кожний день — в Тобі моя обнова.
Кожний день — для мене Ти новий.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Христос Воскрес! — лунають дзвони.
І вторить їм луна небес.
Лунає день луною тонів
“Христос Воскрес!”

У лунах дня — луна надії —
Найжиттєдайніше з чудес.
Лунає день людською мрією.
Христос Воскрес!

Христос Воскрес!

1969.

МОЇ ДРУЗИ

Славі і Богданові

Любі друзі мої по цілісіньнім світі.
Вони з різних околиць моєї землі.
Їх серця однією любов'ю повиті
До козацького краю, на землі солов'їв.

Їх життя — їхня віра у подвиг і праця
У пориві до сяйва одної ж мети.
З ними краще — у щасті.

З ними легше — в нещасті
По широкому білому світі іти.

1980.

ЄДНІСТЬ

Олі і Романові

Попід небо прослалися гори
Із верхами в туману імлі.
Тут ясніше, чіткіше говорить
Те, що зветься в людей неземним.

І буденне єднається з ним...
І стає і світліш, і надійніш.
По звичайнім суєтнім земнім
Ходить вічність.

“Союзівка”, 1981.

Є НА СВІТІ БАГАТО КОШТОВНИХ ПРИВАБ*О. і Ю. С.*

Є на світі багато коштовних приваб.
Та горить самоцвітом у їхній сім'ї
Людська щирість — з усіх найдорожчий скарб.
Не минути б ніколи її.

Не ступити на неї, впізнати учас,
До молитви сховати у серці, на дні.
У життєві негоди зігріє лиш нас
Її промінь-надпромінь ясний.

СИНАМ

Як знаю: день іде на зміну ночі,
І працю, що освячує людей, —
Я вірю: правди всевидючі очі
Не обійти нікому і ніде.

І як воно б там часом не було —
Я вірити ніколи не покину,
Бо вірю в Вас, і вірю у Людину,
І що добро перемагає зло.

**
*

Я до вас приходжу знову,
Мої любі давні друзі...

Йду на зустріч, на розмову,
На пораду, на обнову
До моїх зелених друзів,

Що зеленими руками —
Ніжнолистими гілками
Тихо мудрість колісають
Над земними небесами.

1947-1981.

З М І С Т

Безсмертя	7
Повернулась весна	8
Прийшов у гості сумовитий вечір	9
Як швидко, швидко	10
Кожний день	11
Нам не дано це знати	12
Предивні дороги	13
Реальність	14
Вдова	15
Торік Ти дві берізки посадив	16
Квітне день	17
Світлосмужечка	18
Мій зір душі	19
Любов	20
Ніжність	21
Снільки	22
У чужинному місті	23
Ген за тридев'ять різних земель	24
Сину	25
Весна	26
Травами духмяними	27
Ходить лісом осінь	28
Білий танець	29
Дороги	30
Походжає замріяний вечір	31

Молодість	32
Залежність	33
Втрати	34
Вітрильники	35
У вікно	36
Вогні	37
Емігрант	38
Лист	39
Гість	40
З дому пишуть	41
Свят-вечір	42
Навесні полями	43
Дню, мій dniu	46
Міри	47
Світання	48
Присвята	49
Кобзар	50
Мати	51
Поступ	52
Парадокс	53
Жінка	54
Світе мій	55
Христос Воскрес	56
Мої друзі	57
Єдність	58
Є на світі багато коштовних приваб	59
Синам	60
Я до вас приходжу знову	61

